

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

(CIP file- Classification of instructional programs)

Τίτλος Μαθήματος	Διαφορετικότητα και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες				
Κωδικός Μαθήματος	DLSPS515				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μάστερ (2 ^{ος} Κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο /3 ^ο Εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ Στυλιανός Ηροδότου, Δρ. Νάνσια Κυριάκου				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	3	Εργαστήρια / εβδομάδα	
Στόχοι Μαθήματος	<p>Στα πλαίσια του μαθήματος θα γίνει ανάλυση σειράς σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων που έχουν έντονη παρουσία και που επηρεάζουν την κοινωνία, παρά την τεράστια επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο των τελευταίων δεκαετιών.</p> <p>Επομένως το μάθημα επικεντρώνεται επίσης σε μορφές πολυμορφίας, κινδύνους φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, εντοπίζοντας τις ευάλωτες ομάδες, ιδίως στην Ευρώπη και την Κύπρο. Επιπρόσθετα, στόχος είναι η επιδεξιότητα και η ευαισθητοποίηση για την υποστήριξη ευάλωτων ομάδων και οικογενειών (όπως οι φτωχοί, οι άνεργοι, τα χαμηλού εισοδήματος στρώματα, οι πρόσφυγες, οι μετανάστες κ.λπ.).</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τις σύγχρονες κοινωνικές διαδικασίες στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και σε συνθήκες κρίσης. • Να εξηγούν τις διαστάσεις της πολυπολιτισμικότητας στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνιών. • Να ερμηνεύουν τις μορφές διαφορετικότητας, τους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και να προσδιορίζουν ευάλωτες ομάδες.				

	<ul style="list-style-type: none"> • Να κρίνουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών και των προγραμμάτων για πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. • Να διακρίνουν τις ιδιαιτερότητες της Κύπρου σε σχέση με την πολυπολιτισμικότητα, τις εθνοτικές και τις μειονοτικές ομάδες. • Να εφαρμόζουν επιδεξιότητα και ευαισθητοποίηση για τη συνεργασία και την υποστήριξη ευάλωτων ομάδων και οικογενειών • Να οργανώνουν προγράμματα παρέμβασης στην εκπαίδευση και στην κοινότητα, για προώθηση της κοινωνικής συνοχής Να δρουν ως διαμεσολαβητές/τριες μεταξύ διαφορετικών ομάδων. • Να συμβάλουν στην εφαρμογή διαπολιτισμικών πολιτικών (σχολικών ή μη) 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ταυτότητα, ετερότητα και κοινότητα στη σύγχρονη εποχή της Παγκοσμιοποίησης. • Οι σύγχρονες κοινωνικές διαδικασίες, οι κρίσεις, τα κοινωνικά προβλήματα στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης και οι ευάλωτες ομάδες. • Βασικές προσεγγίσεις και πολιτικές για την κοινωνικό-οικονομική πολιτική και επιδράσεις στο φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού. • Ερμηνείες για την κοινωνική συνοχή. Η διαδικασία της ένταξης, της κοινωνικής ενσωμάτωσης και του κοινωνικού αποκλεισμού. • Ανάλυση των παραγόντων και αιτιών που δημιουργούν διαφορετικότητα. • Οι σύγχρονες μορφές διαφορετικότητας. Η «πολιτική κατασκευή» των ευπαθών ομάδων. • Οι σύγχρονες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις, τα φαινόμενα ανισότητας, φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και οι πολυεπίπεδες επιπτώσεις, ιδιαίτερα σε ευάλωτες ομάδες. • Η μετανάστευση, το προσφυγικό πρόβλημα και οι σύγχρονες τους διαστάσεις. • Ερμηνεία της πολιτισμικής διαφορετικότητας. Θεωρίες πολιτισμικής υπεροχής. Μορφές μη ανοχής των πολιτισμικών διαφορών και η σύγχρονη ερμηνεία της ρατσιστικής συμπεριφοράς. • Συνέπειες για την κοινωνία – πολιτισμικές διαφορές στην ανοχή και αντιμετώπιση της διαφορετικότητας. Η κυπριακή και διεθνής εμπειρία. • Οι ιδιαιτερότητες της Κύπρου σε σχέση με την πολύ-πολιτισμικότητα, τις εθνοτικές και τις μειονοτικές ομάδες. • Προγράμματα αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού και ένταξης, επανένταξης και ενσωμάτωσης ευάλωτων ή/ και αδρανών ομάδων. • Ευάλωτες ομάδες και Εκκλησία. Σύγχρονες μορφές παρέμβασης. • Το θεσμικό και νομικό πλαίσιο προστασίας, απασχόλησης και ένταξης μεταναστών στην Κύπρο. • Η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ικανότητας και σύνδεση με πλαίσιο αναφοράς ικανοτήτων για δημοκρατικό πολιτισμό του Ευρωπαϊκού 		

	Συμβουλίου
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Το μάθημα διεξάγεται με εξ' αποστάσεως διδασκαλία. Μέσα από τηλεσυναντήσεις, μελέτη και κατ' οίκον εργασία, ενθαρρύνει αλλά και διευκολύνει την κατανόηση και διερεύνηση των θεμάτων που πραγματεύεται. Επιπλέον, μέσα από τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, υποκινεί και ενθαρρύνει για εργασία στο σπίτι, προσφέρει κίνητρα για περαιτέρω μελέτη και συνεισφέρει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Διεξάγονται διαδραστικές δραστηριότητες, καθώς επίσης και εργασίες στη βάση επεξεργασίας θεωρητικών ζητημάτων και τη σύνδεσή τους με την κοινωνική πραγματικότητα, καθώς επίσης στη βάση της εργασιακής εμπειρίας των φοιτητών.</p>
Βιβλιογραφία	<ul style="list-style-type: none"> • Pierson, J,H, (2024). Tackling Poverty and Social Exclusion Promoting Social Justice in Social Work. Routledge. • Arucaj, B. (2023). Social Cohesion in European Societies Conceptualising and Assessing Togetherness. Routledge • Maguire-Jack, K., Yoon, S., & Hong, S. (2022). Social cohesion and informal social control as mediators between neighborhood poverty and child maltreatment. <i>Child maltreatment</i>, 27(3), 334-343. • Aranguiz, A. (2022). Combating Poverty and Social Exclusion in European Union Law. Routledge • Johansson, T. R. (2022). In defence of multiculturalism—theoretical challenges. <i>International Review of Sociology</i>, 1-15. • Gobillon, L., & Selod, H. (2021). Spatial mismatch, poverty, and vulnerable populations. <i>Handbook of regional science</i>, 573-588. • Mouratidis, K., & Poortinga, W. (2020). Built environment, urban vitality and social cohesion: Do vibrant neighborhoods foster strong communities?. <i>Landscape and Urban Planning</i>, 204, 103951. • Παπαδοπούλου, Δ.(2012). <i>Η Κοινωνιολογία του Αποκλεισμού στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης</i>.Αθήνα:Τόπος. • Αλμπάνης,Ε.(2003). <i>Παγκοσμιοποίηση</i>. Αθήνα: Libro. • BRICS Information Portal.(n.d). What is BRICS? Ανακτήθηκε από https://infobricts.org/documents/ • European Commission. (χ.χ). Κοινωνική Ένταξη. Ανακτήθηκε από https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/european_semester_thematic-factsheet_social_inclusion_el.pdf • Κοτζιάς, Ν.(2003). <i>Παγκοσμιοποίηση - Η ιστορική θέση, το μέλλον και η πολιτική σημασία</i>. • Μπεκ, Ου.(2002). <i>Τι είναι Παγκοσμιοποίηση</i>; Αθήνα: Καστανιώτη. • Πουλόπουλος, Χ.(2014). <i>Κρίση, Φόβος και Διάρρηξη της Κοινωνικής Συνοχής</i>.Αθήνα:Τόπος. • Οικονόμου, Χ. και Φερώνας,Α.(Επιμ.).(2006). <i>Οι εκτός των τειχών.Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στις σύγχρονες κοινωνίες</i>. Αθήνα : Διόνικος. • Χρυσόχου,Ξ.(2011).<i>Πολυπολιτισμική πραγματικότητα</i>. Αθήνα: Πεδίο. • Ζαϊμάκης, Γ. και Κανδυλάκη Α. (2005). <i>Δίκτυα κοινωνικής προστασίας: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες</i>. Κριτική.

- Jones Finer C. (ed.) (2006). *Migration, Immigration and Social Policy*. Oxford: Blackwell.
- Πλάντζος,Δ.(2009).Παγκοσμιοποίηση και Εθνική κουλτούρα. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Γκύρβιτς, Ζ.(1995). *Μελέτες για τις κοινωνικές τάξεις. Από τον Μαρξ, μέχρι σήμερα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ζαϊμάκης Γ. και Καλλινικάκη Θ. (2005). *Τοπικός Χώρος και Πολυπολιτισμικότητα: Το παράδειγμα των Σαπών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Φραγκουδάκη,Α.(1985).*Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*. Αθήνα:Παπαζήση.
- Τσόμσκι, Ν.(2017).*Ποιος κυβερνά τον κόσμο*. Αθήνα : Πατάκης.
- Τρίλιβα, Σ., Αναγνωστοπούλου, Τ., Χατζηνικολάου, Σ. (2008). *Ούτε Καλύτερος, Ούτε Χειρότερος... Απλά Διαφορετικός!* Αθήνα: Gutenberg.
- Χάντιγκτον, Σ.(1999). *Η σύγκρουση των πολιτισμών και ο ανασχηματισμός της παγκόσμιας τάξης*. Αθήνα: Terzo Books.
- Τμήμα Εργασίας Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. (χ.χ). Όροι και συνθήκες απασχόλησης. Ανακτήθηκε από https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dl/dl.nsf/page5d_gr/page5d_gr?OpenDocument
- Τμήμα Εργασίας Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. (χ.χ).Κριτήρια Απασχόλησης, Πολιτική Απασχόλησης. Ανακτήθηκε από https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dl/dl.nsf/page5b_gr/page5b_gr
- Τμήμα Εργασίας Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. (χ.χ).Διαδικασία για την απασχόληση ευρωπαϊών πολιτών. Ανακτήθηκε από https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dl/dl.nsf/page4b_gr/page4b_gr?OpenDocument
- Υπηρεσία Ασύλου(χ.χ). Ανακτήθηκε από http://www.moi.gov.cy/moi/asylum/asylumservice.nsf/index_gr/index_gr?opendocument
- Τμήμα Εργασίας Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.(χ.χ). Απασχόληση Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας (Αναγνωρισμένοι Πρόσφυγες/ Άτομα με καθεστώς Συμπληρωματικής Προστασίας)Απασχόληση Αιτητών Ασύλου. Ανακτήθηκε από https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dl/dl.nsf/page5j_gr/page5j_gr?OpenDocument
- Deardorff, D. K. (2004). The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States.

	<p>https://repository.lib.ncsu.edu/bitstream/handle/1840.16/5733/etd.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deardorff, D. K. (2006). Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization. <i>Journal of Studies in International Education</i>, 10(3), 241–266. https://doi.org/10.1177/1028315306287002 • Europarat. (2018). Descriptors of competences for democratic culture. Council of Europe. • Europarat (Ed.). (2020). Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment; companion volume. Council of Europe Publishing.
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Εβδομαδιαίες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (20 %) • Εργασία 1 (10 %) • Εργασία 2 (20%) • Τελική Εξέταση (50 %)
Γλώσσα	Ελληνική